

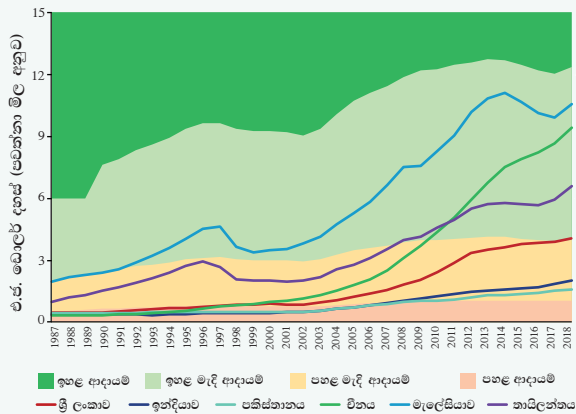
විශේෂ සටහන 1

ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ රටක තත්ත්වයට උසස්වීම

2019 ජූලි මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ලෝක බැංකුවේ රටවල් වර්ගීකරණයට අනුව ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ රටක තත්ත්වයට උසස්කර ඇත. එක පුද්ගල දළ ජාතික ආදායම පදනම් කරගනිමින් ලෝක බැංකුව විසින් අඩු ආදායම්, පහළ මැදි ආදායම්, ඉහළ මැදි ආදායම් සහ ඉහළ ආදායම් ලෙස ආදායම් කාණ්ඩවලට රටවල් වර්ගීකරණය කරයි¹ (රූප සටහන වි.ස. 1.1). මෙම වර්ගීකරණයට අනුව, ශ්‍රී ලංකාව 1997 වසරේ දී පහළ ආදායම් කාණ්ඩයේ තත්ත්වයෙහි සිට පහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ රටක් දක්වා උසස් විය. එතැන් සිට, 2004 වසරේ දී සිදු වූ දරුණු සුනාමි ව්‍යසනය, 2009 වසරේ දී අවසන් වන තෙක් සිවිල් ගැටුම් උත්සන්න වීම, අතිශයින් අහිතකර කාලගුණික තත්ත්වයන් හා ඒ ආශ්‍රිත ස්වභාවික ආපදා පැවති කාලපරිච්ඡේද සහ සමාජයීය-ආර්ථික හා දේශපාලනික වෙනස්කම් යනාදී අභියෝගාත්මක කාලපරිච්ඡේදයන් පසු කරමින් ශ්‍රී ලංකාව ඉදිරියට ගමන් කර ඇත. එවැනි අවහිරතාවන්ගෙන් සාර්ව ආර්ථිකය මත අහිතකර බලපෑම් එල්ල වුවද, පහළ මැදි ආදායම් තත්ත්වයට උසස්වීමේ සිට දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධනය සාමාන්‍ය වශයෙන් සියයට පහකට වඩා වැඩි අගයක් වාර්තා කරමින්

රූප සටහන වි.ස. 1.1

තෝරාගත් ආර්ථිකයන්වල දළ ජාතික ආදායම සහ ලෝක බැංකුවේ ආදායම් වර්ගීකරණය සීමාවන්ගේ විකාශය

මූලාශ්‍රය: ලෝක බැංකු දත්තයන්

1 2018 වසර සඳහා වූ දත්ත භාවිතයෙන් කරන ලද වර්ගීකරණය සඳහා ලෝක බැංකුව පහත දැක්වෙන පරිදි රටවල් එක පුද්ගල දළ ජාතික ආදායම පදනම් කර ගනිමින් වර්ගීකරණය කර ඇත; පහළ ආදායම් - එ.ජ. ඩොලර් 1,025 හෝ ඊට අඩු, පහළ මැදි ආදායම් - එ.ජ. ඩොලර් 1,026 සහ එ.ජ. ඩොලර් 3,995 අතර, ඉහළ මැදි ආදායම් - එ.ජ. ඩොලර් 3,996 සහ එ.ජ. ඩොලර් 12,375 අතර, ඉහළ ආදායම් - එ.ජ. ඩොලර් 12,376 හෝ ඊට වැඩි යනාදී ලෙසය. ලෝක බැංකුව විසින් සෑම වසරකම ජූලි මාසයේදී මෙම ආදායම් කාණ්ඩ යාවත්කාලීන කරයි. රටවල දේශීය මුදලින් පවතින දළ ජාතික ආදායම එ.ජ. ඩොලර්වලට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා ලෝක බැංකුව ඇට්ලස් ක්‍රමය භාවිතා කරන අතර, රටක උද්ධමනය සහ ජාත්‍යන්තර උද්ධමනය අතර වෙනස්කම් සඳහා ගැලපුම් කරන ලද, විනිමය අනුපාතිකයේ තුන් අවුරුදු ගතික සාමාන්‍යය වන ඇට්ලස් අනුවර්තන ගුණකය එහිදී යොදා ගනු ලැබේ.

සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 1.1

තෝරාගත් රටවලට ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටමේ සිට ඉහළ ආදායම් මට්ටම දක්වා ළඟාවීමට අවශ්‍ය වූ වසර ගණන

රට	ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටම දක්වා ළඟා වූ වසර	ඉහළ ආදායම් මට්ටම දක්වා ළඟා වූ වසර	ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටමේ පසු වූ වසර ගණන
භොංකොං, චීනය	1976	1983	7
කොරියාව	1988	1995	7
ජපානය	1968	1977	9
සිංගප්පූරුව	1978	1988	10
ප්‍රංශය	1960	1971	11
ඕස්ට්‍රියාව	1964	1976	12
බෙල්ජියම්	1961	1973	12
ජර්මනිය	1960	1973	13
චිලී	1992	2005	13
නෝර්වේ	1961	1975	14
ස්විඩනය	1954	1968	14
ඩෙන්මාර්කය	1953	1968	15
රිත්ලන්තය	1964	1979	15
අයර්ලන්තය	1975	1990	15
ඉතාලිය	1963	1978	15
නෙදර්ලන්තය	1955	1970	15
ස්පාඤ්ඤය	1973	1990	17
ඊශ්‍රායලය	1969	1986	17
පාකුගාලය	1978	1996	18
ග්‍රීසිය	1972	2000	28
ආර්ජන්ටිනාව	1970	2010	40

මූලාශ්‍රය: Felipe, Abdon and Kumar (2012) ඇස්තමේන්තු සටහන: මෙම අධ්‍යයනයේ යොදාගත් ආදායම් කාණ්ඩ ලෝක බැංකු වර්ගීකරණයෙන් වෙනස් වේ.

ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩය දක්වා ළඟා විය. කෙසේ වෙතත්, පහළ මැදි ආදායම් කාණ්ඩයේ සිට ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටම දක්වා ළඟා වීමට ශ්‍රී ලංකාව වසර 21ක කාලයක් ගත කර ඇති අතර, එය සමහර නැගී එන වෙළෙඳපොළ ආර්ථිකයන් සහිත රටවල් හා සැසඳීමේදී සාපේක්ෂ වශයෙන් දීර්ඝ කාලයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. එබැවින්, මැදි ආදායම් මට්ටම්වල දිගු කාලයක් රැඳී සිටීමට සිදුවීමේ තත්ත්වය, එනම් මැදි ආදායම් උගුලට හසුවීම (middle income trap)² වළක්වා ගනිමින්, ඉදිරි කාලයේදී

2 සමහර වර්ගීකරණවලට අනුව ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් උගුලට හසුව ඇති බවට කියැවේ. මැදි ආදායම් මට්ටම දක්වා වේගයෙන් ළඟා වුවද, ඉන් අනතුරුව ඉහළ ආදායම් මට්ටම දක්වා ළඟාවීමට එවැනි වර්ධන වේගයක් පවත්වා ගැනීමට අසමත්ව පවතින රටවල් විග්‍රහ කිරීමේදී අර්ථශාස්ත්‍රඥයින් විසින් මැදි ආදායම් උගුල යන යෙදුම භාවිත කරනු ලැබේ. මීට අදාළ පර්යේෂණ පත්‍රිකා තුළ දැක්වෙන විවිධ අධ්‍යයන අතර මැදි ආදායම් උගුල විග්‍රහ කිරීම සඳහා පවතින නිර්වචන එකිනෙකට අනුරූපී නොවන අතර, ඒ අනුව මැදි ආදායම් උගුලට හසුව සිටින රටවල් සංඛ්‍යාව විවිධ පර්යේෂකයින් අනුව වෙනස් වේ. උදාහරණයක් ලෙස, Pruchnik and Zowczak (2017) විසින් මැදි ආදායම් උගුල පිළිබඳව අදාළ පර්යේෂණ පත්‍රිකා තුළ පවතින එවැනි වෙනස්කම් සන්සන්දනය කිරීමේදී, ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් උගුලට හසුව ඇති බව පර්යේෂණ පත්‍රිකා ද්විත්වයක් තුළ සඳහන්ව ඇති බව පෙන්වා දෙන අතර, එලෙස එකම ආදායම් කාණ්ඩයක් තුළ දිගු කාලයක් රැඳී සිටීම වළක්වා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

ශක්තිමත් වර්ධන ගමනාවක් තිරසාරව පවත්වා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාව අවශ්‍ය ව්‍යුහාත්මක ප්‍රතිසංස්කරණ කාලීනව හඳුන්වා දීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සංඛ්‍යා සටහන වි.ස. 1.1 මගින් තෝරාගත් රටවල් කිහිපයක් ඉහළ මැදි ආදායම් මට්ටමේ සිට ඉහළ ආදායම් මට්ටම දක්වා සංක්‍රමණය වීමට ගත් කාලය දැක්වෙන අතර, එය වසර 7 සිට 40 දක්වා පරාසයක පවතී.³ රටවල් මැදි ආදායම් උග්‍රලට හසුවීමට බලපාන සාධක පිළිබඳව පොදු එකඟතාවයන් නොමැති වුවද, අඩු ආර්ථික විවිධාංගීකරණය, අනමය හා අකාර්යක්ෂම ශ්‍රම වෙළඳපොළ, දියුණු යටිතල පහසුකම් නොමැති වීම, දුර්වල ආයතන සහ අඩු නවෝත්පාදන මට්ටම් යන සාධක හේතුකොටගෙන එලදායීතාවයෙහි සිදුවන පහළ යෑම ප්‍රධාන වශයෙන් ඒ සඳහා දායක වන බව පර්යේෂණ පත්‍රිකා මගින් පෙන්වනු ලබයි. උදාහරණයක් ලෙස, Pruchnik and Zowczak (2017) විසින් ආර්ථික වර්ධනය මන්දගාමී වීම සඳහා ජන විකාශයේ පවතින අහිතකර තත්ත්වයන්, පහළ මට්ටමේ ආර්ථික

විවිධාංගීකරණය, අකාර්යක්ෂම මූල්‍ය වෙළඳපොළ, වඩාත් වැඩිදියුණු යටිතල පහසුකම් නොමැති වීම, අඩු මට්ටමේ නවෝත්පාදන, දුර්වල ආයතන සහ අකාර්යක්ෂම ශ්‍රම වෙළඳපොළ යනාදී වශයෙන් ප්‍රධාන සාධක හතක් අවධාරණය කර ඇත. Pruchnik and Zowczak (2017) වර්ගීකරණයට අනුව, ආර්ථික විවිධාංගීකරණය සහ ශ්‍රම වෙළඳපොළ කාර්යක්ෂමතා මට්ටමෙහි පහළම සියයට 20 තුළ ශ්‍රී ලංකාව පසුවේ. මෙම පසුබිම තුළ, ඉදිරි කාලයේදී තිරසාර වර්ධනයක් සහ ආර්ථික සමෘද්ධිය සැමට බෙදීයෑම තහවුරු කිරීම සඳහා, ආදායම් විෂමතාව සහ දුගීබව තුරන්කරලීම වැනි ගැටලු විසඳීම සඳහා අවධානය යොමු කළ යුතු අතරම, ඉහත සඳහන් කළ ක්ෂේත්‍ර තුළින් පැන නැගිය හැකි අභියෝග සඳහා මුහුණදීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ද ගත යුතුය.

මූලාශ්‍ර:

1. Felipe, J., Abdon, A. and Kumar, U. (2012). "Tracking the middle-income trap: What is it, who is in it, and why?", *Levy Economics Institute, Working Paper No. 715*.
2. Pruchnik, K. and Zowczak, J. (2017). "Middle-income trap: Review of the conceptual framework", *ADBI Working Paper No. 760*.

³ මූලය: Felipe, Abdon and Kumar (2012).